

FÖRVALTNINGSRÄTTEN DOM
I UMEÅ
2010-09-30
 Meddelad i
 Umeå

 Mål nr
 2016-10 E
 Kansli 3

SÖKANDE

 AR Resebyråer AB, 556421-3345
 Box 3077
 903 03 Umeå

 Ombud: Jur.kand. Fredrik Sundin
 Ackordscentralen Affärsjuridik Norrland
 Box 4066
 904 03 Umeå

2010-10-05

Ans	
Dnr	
Doss	Arb

MOTPART

 Umeå universitet, 202100-2874
 901 87 Umeå

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling - LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Förvaltningsrätten upphäver det interimistiska beslutet den 24 juni 2010.

Dok.Id 5703

 Postadress
 Box 193
 901 05 Umeå

 Besöksadress
 Nygatan 45
 (Tingshuset)

 Telefon
 090-17 74 00
 E-post: forvaltningsratteniumea@dom.se

 Telefax
 090-13 75 88

 Expeditionstid
 måndag – fredag
 09:00-12:00
 13:00-15:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Umeå universitet (Universitetet) har infordrat anbud avseende resebyrå-tjänster (dnr 241-3183-09) och beslutat att anta det anbud som lämnats av ViaTravel. Vid upphandlingen har använts förenklat förfarande.

AR Resebyråer AB (Bolaget) yrkar i förvaltningsrätten att upphandlingen ska göras om.

Universitetet bestrider bifall till Bolagets ansökan.

Genom interimistiskt beslut den 24 juni 2010 har förvaltningsrätten förordnat att upphandlingen inte får avslutas innan något annat har beslutats.

TILLÄMPLIGA BESTÄMMELSER

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas. (1 kap. 9 § LOU)

En upphandlande myndighet ska anta antingen

1. det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga för den upphandlande myndigheten, eller
2. det anbud som har lägst pris.

Bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga ska göras enligt 12 kap. 1 § andra stycket.

Den upphandlande myndigheten ska antingen ange hur de olika kriterierna som avses i 12 kap. 1 § andra stycket viktas vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga eller ange kriterierna i fal-

lande prioritetsordning. Kriterieviktningen får anges som intervall med en lämplig största tillåtna spridning.

Kriterieviktningen eller prioritetsordningen ska anges i annonsen om upphandling, i ansökningsinbjudan eller i förfrågningsunderlaget.

(15 kap. 16 § LOU)

Vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga, ska myndigheten ta hänsyn till olika kriterier som är kopplade till föremålet för kontraktet, såsom pris, leverans- eller genomförandetid, miljöegenskaper, driftkostnader, kostnadseffektivitet, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper, service och tekniskt stöd. (12 kap. 1 § andra stycket LOU)

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts. (16 kap. 2 § första stycket LOU)

UTREDNINGEN

Förfrågningsunderlag och utvärdering av anbuden

I förfrågningsunderlagets Administrativa föreskrifter anges bl.a. följande.

11.0 Utvärdering

Det lämnade skriftliga anbudet är det enda tillsammans med Universitetets egna referenser som ligger till grund för utvärdering och beslut vid val av leverantör. Beslutet kan komma att tas utan förhandling varför optimala villkor bör lämnas redan i det skriftliga anbudet.

20.0 Anbudets form och innehåll

Anbudet skall

- följa förfrågningsunderlaget
- vara skrivet på svenska

21.2 Skall-krav

I förfrågningsunderlaget med bilagor kan uttrycken skall och bör förekomma, vad avser krav på de produkter eller tjänster upphandlingen omfattar. Om uttrycken skall eller ska har angivits avses krav som måste vara uppfyllda för att anbudet ska vara kvalificerat att gå vidare i anbudsbedömningen. Övriga krav kommer att bedömas och ligga till grund för utvärderingen.

21.4 Utvärdering av referenser

Anbudet skall innehålla en referenslista för verksamhet motsvarande den i förfrågningsunderlaget efterfrågade. Vid bedömning av anbudet kan stickprov bland referenserna göras för att verifiera de svar som lämnats i anbudet. Referenser skall lämnas för att Universitetet ska kunna bedöma vilken kvalitet anbudsgivarens leveranser har samt om de omfattar den typ av varor/tjänster som efterfrågas av de medverkande.

Universitetet kan även komma att använda egna referenser för att verifiera de svar som lämnats i anbudet. Eventuellt kommer besök att göras hos anbudsgivaren för att verifiera svar. Ett alternativ kan vara att anbudsgivaren kallas till Universitetet för att verifiera svar. Anbudsgivare skall därför ha beredskap för detta.

21.6 Utvärderingsfas

I utvärderingsfasen kommer prövning att ske enligt principen det ekonomiskt mest fördelaktiga. Utvärderingen kommer att göras med hänsyn till följande kriterier i prioriterad ordning (viktning %):

<u>Kriterie</u>	<u>vikt %</u>
Kvalitet	(55-65)
Pris	(35-45)

Utvärderingen av kriteriet kvalitet görs som en total bedömning utifrån de svar som lämnats i bilaga kravspecifikation/svarsmall och de beskrivningar/kommentarer som lämnats i dokumentet "kommentarer till kravspecifikation". I kriteriet kvalitet ingår bl.a. referenser, kvalitetssäkring, kompetens och kompetensutveckling, förmåga att utföra de efterfrågade tjänsterna och utformning av tjänsteutbud. Vikt kommer vid utvärderingen att läggas vid krav 3, 7, 14, 16, 17, 21, 22, 23, 24, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 38, 44, bilagan "Beskriv ert självbokningssystem, beskrivningen bör minst innehålla följande" samt bilagan "Service Level Agreement (SLA) för uppdraget".

Kriteriet poängsätts på en skala från fem (5) till ett (1) enligt följande:

5 poäng	mycket väl godkänt, mervärde
4 poäng	väl godkänt, över förväntan
3 poäng	godkänt, enligt förväntan
2 poäng	med tvekan godkänt, under förväntan
1 poäng	icke godkänt, kvalitetsbrister

Av Universitetets tilldelningsbeslut med bilagor framgår att anbudet från ViaTravel bedömts vara det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Anbudet från ViaTravel har vid utvärderingen erhållit 4,97 poäng och anbudet från AR Resebyråer har erhållit 4,52 poäng, se bilaga 1 till domen. Hur den viktade poängen för utvärderingskriteriet Kvalitet beräknats framgår av bilaga 2 till domen.

Parternas anföranden

Bolaget anför bl.a. följande. I punkten 21.6 i förfrågningsunderlagets administrativa föreskrifter anges hur kriteriet Kvalitet kommer att bedömas. I punkten 11 anges att det lämnade skriftliga anbudet är det enda tillsammans med Universitetets egna referenser som ligger till grund för utvärdering och beslut vid val av leverantör. - Vid visningar den 12 maj 2010 skulle varje anbudsgivare presentera tre delmoment; online, den portallösning som anbudsgivaren har samt rapportsystem för statistik. Vid presentationen

framgick inte att den absolut största vikten skulle läggas vid självbokningssystemet. Om Universitetet hade meddelat att självbokningssystemet var det enskilt viktigaste i upphandlingen hade demonstrationen av denna del givits ett klart större utrymme. Av Universitetets anbudsutvärdering framgår att självbokningssystemet tilldelats en maxpoäng om 155 poäng och att den maximala poängen för kriteriet Kvalitet uppgår till 225 poäng. Av kriteriet Kvalitet utgör självbokningssystemet således cirka 70 procent. Som framgår av förfrågningsunderlaget ingick i upphandlingen ingenting om att en presentation av självbokningssystemet skulle utgöra merparten av både rankningen av självbokningssystemet och kriteriet Kvalitet. Kravet i förfrågningsunderlaget var att självbokningssystemet skulle beskrivas skriftligen på en särskild bilaga. Flera av de kriterier som Universitetet betygsatt i bedömningsformuläret självbokningssystem saknades i förfrågningsunderlaget. – Poängen för självbokningssystemet kontra den totala poängen för kriteriet Kvalitet står inte i rimlig proportion till vad som anges i förfrågningsunderlaget och till vad som får anses vara rimligt vid offentlig upphandling av resebyråttjänster. En ytterligare omständighet som talar för att viktningen är felaktig framgår när man jämför vilka delmoment som ingår i poängsystemet. I kriteriet Kvalitet ingår t.ex. ”sökmotor hyrbil presentationsbild” i bedömningsformulär självbokningssystem med maximalt 5 poäng. Maximalt 5 poäng har även tilldelats ett så viktigt delmoment som ”Service Level Agreement”, ”Krav 22: Kvalitets- och kunduppföljning” samt referenser i utvärderingsmatris Kvalitet. Delmomenten vid utvärderingen av självbokningssystemet har således givits samma poäng (och därmed samma vikt vid utvärderingen) som sådana krav som särskilt angetts som viktiga i förfrågningsunderlaget. Ovan nämnda grund för poängräkningen utgör därmed en uppenbar överträdelse av proportionalitetsprincipen. Vidare har anbudsgivarna inte kunnat förutse denna extrema viktning till fördel för endast ett delmoment av alla de tjänster som resebyråer tillhandahåller och som omfattades av upphandlingen. Valet av leverantör har baserats på en omständighet som anbudsgivarna inte på förhand fått

kännedom om. Viktningen medför att självbokningssystemet utgör en i princip lika stor del av upphandlingen som kriteriet pris. Viktningen strider således även mot transparensprincipen och kravet på affärsmässighet. - För det fall att Universitetet hade lagt vikt vid de delmoment som i förfrågningsunderlaget listats som särskilt viktiga och därigenom gjort en mer allsidig bedömning av kriteriet Kvalitet skulle utvärderingen ha slutat annorlunda. Förändringen av värderingen innebär att likabehandlingsprincipen inte har iakttagits vid upphandlingen. - Vidare har i förfrågningsunderlaget inte angetts att särskild vikt skulle läggas vid krav 19 och krav 42. Att dessa krav åsatts samma värde vid utvärderingen som de krav som i förfrågningsunderlaget angetts inneha särskild vikt strider mot kraven på affärsmässighet. - Därutöver har poängsättningen av självbokningssystemet varit felaktig, t.ex. vad avser delarna ”bokning av flygtaxi – funktion” och ”bokning av flygbuss – funktion”. ViaTravel anger i sitt anbud att möjlighet att boka flygtaxi och flygbuss genom självbokningssystemet saknas. Trots denna brist har ViaTravel tilldelats 4 poäng i vardera dessa delar vilket ska ställas mot Bolaget som kan tillhandahålla sådan bokning och ändå bara tilldelats 3 poäng. Själva poängen med ett självbokningssystem är att användarna själva ska kunna boka det som efterfrågas. Om funktionaliteten saknas borde detta rätteligen medföra att poängen blir låg. Universitetet menar att ViaTravels system för hantering av marktransporter innebär en fördel trots att bokning via systemet inte sker. Att användaren måste skriva in text i ett fritextfält innebär att systemet inte själv kan boka det som skrivs in i fritextfältet. Detta måste göras av en handläggare på resebyrån och denne får sedan skicka en bokningsbekräftelse när bokningen har skett. Att bokning måste göras av personal hos resebyrån innebär en stor begränsning i ett självbokningssystem. - Vidare saknar ViaTravels självbokningssystem en s.k. mixed display, dvs. att sökning för både flyg och tåg visas på samma sida. På grund av Universitetets miljöambition borde detta ha lett till att anbudet gavs lägre poäng i delarna ”användarvänlighet generell”, ”sökmotor flyg presentationsbild” och ”sökmotor tåg presentations-

bild". - ViaTravel har uppgett att avbokning inte kan ske via självbokningssystemet. Bolaget erbjuder givetvis avbokning via e-post och telefon även av resor bokade via självbokningssystemet, men avbokningen är inte begränsad till dessa alternativ på så sätt som ViaTravels självbokningssystem är. Om Universitetet endast sökte personlig service för att säkra att inte några problem uppstår för resenären borde inte ett självbokningssystem ha efterfrågats. Att avbokning inte kan ske via självbokningssystemet måste rimligtvis vara en belastning vid utvärdering av självbokningssystemet. Det kan åtminstone inte anses vara en fördel på det sätt som Universitetet påstår. - Vad Universitetet har gjort är att man har accepterat ett självbokningssystem som saknar vissa grundläggande funktioner och trots detta givit detta system ett högre betyg än övriga. Därutöver är kostnaden för ett system som tillhandahåller samtliga efterfrågade delar högre vilket givit ViaTravel en fördel även vad gäller priset. - Vidare har Universitetet betygsatt delarna "statliga avtal – presentation vid sökning" och "Universitetets avtal – presentation vid sökning". Det är svårt att förstå vad Universitetet utvärderat i dessa delar. Vad som efterfrågats som ett skall-krav var att resebyrån ska utnyttja de avtal som Universitetet och staten har. Det har aldrig framkommit att hur detta presenteras skulle utvärderas. Det är vidare så att alla leverantörer inte har tillgång till de avtal som staten och Universitetet har och därmed uppstår frågan om alla leverantörer behandlats lika. Invändningen grundas inte på att inte Bolaget skulle ha haft tillgång till dessa avtal utan på att inte alla resebyråer, nämligen de som inte har avtal med Universitetet eller någon annan statlig myndighet, har det. Det kan rimligen inte vara tillräckligt med en allmän hänvisning till Universitetets hemsida som stöd för att alla potentiella anbudsgivare haft tillgång till avtalen. Även om en anbudsgivare därigenom lyckas leta sig fram till avtalen har inte alla potentiella anbudsgivare tillgång till FMlog, vilket är det system som laddar priserna till självbokningssystemet. Det är således inte möjligt för alla anbudsgivare att ge någon presentation av avtalen. - Vid en korrekt värdering av självbokningssystemen borde ViaTravels anbud ha

tilldelats 3 poäng och Bolagets anbud 5 poäng. - Av bilaga till tilldelningsbeslutet framgår att leverantörerna tilldelats poäng under krav 19. Härigenom har kriterier som utgjort skall-krav utvärderats på så sätt att ViaTravels anbud fått 5 poäng och resterande anbud 3 poäng. - Trots att det klart framgår att ett av de krav som universitetet skulle lägga vikt vid var krav 38 har detta krav inte utvärderats. Någon poängsättning avseende krav 38 har Universitetet inte presenterat. - Av krav 42 framgår att resebyrå ska tillhandahålla olika typer av statistikrapporter och att denna statistik ska vara flexibel. Bolagets anbud har tilldelats 3 poäng i denna del. Det system som utan tvekan mer än väl uppfyller Universitetets krav på miljöstatistik och flexibilitet och som därutöver kan presentera dessa rapporter på ett sätt som är kraftigt kostnadsbesparande och som kan utformas helt efter Universitetets krav och önskemål måste rimligtvis tilldelas ett högre betyg än resterande leverantörers system som enbart uppfyller baskraven. Om krav 42 hade utvärderats mer ingående och med samma viktning som självbokningssystemet hade utgången av upphandlingen sett helt annorlunda ut. - Beträffande Service Level Agreement föreligger en väsentlig skillnad mellan i vart fall anbuden från Bolaget och ViaTravel. ViaTravel har endast svarat på 12 frågor medan Bolaget utöver svar på dessa frågor lämnat en komplett Service Level Agreement. Detta måste rimligen ge fler poäng. - Bolagets anbud borde i vart fall ha tilldelats åtminstone 7-8 poäng mer än ViaTravels anbud avseende kriteriet Kvalitet. - Av punkten 20.0 i förfrågningsunderlagets administrativa föreskrifter framgår att anbudet skall vara skrivet på svenska. I ViaTravels anbud presenteras i tre bilagor offererat bokningssystem med hjälp av bilder med engelsk text. Då det inte är fråga om någon enstaka bild med engelsk text utan synes utgöra en väsentlig del av anbudet lever anbudet inte upp till kravet att vara på svenska. - Som framgår ovan har Universitetet i sin upphandling brutit mot likabehandlingsprincipen, proportionalitetsprincipen och transparensprincipen. Upphandlingen strider även mot kravet på affärsmässighet. Frånstegen från ovan angivna fundamentala principer är

av så allvarlig karaktär och omfattning att upphandlingen strider mot de krav som ställts upp i LOU. – På grund av felaktigheterna i Universitetets upphandling riskerar Bolaget att lida ekonomisk skada. Om Bolaget hade vetat att Universitetet ansåg att kriteriet Kvalitet till största delen avsåg självbokningssystemet och att Service Level Agreement var i princip utan betydelse hade anbudet utformats annorlunda. Bolaget hade vidare utformat både anbudet och demonstrationen annorlunda om man hade vetat att Universitetet inte la någon större vikt vid miljörapporteringen. Även vid de brister som föreligger i upphandlingen hade Bolaget kunnat vinna den om en korrekt poängbedömning hade gjorts i alla delar. En sammanlagd poängräkning av samtliga fel som Universitetet gjort överstiger poängskillnaden mellan anbuderna från ViaTravel och Bolaget.

Universitetet anför bl.a. följande. Bolaget anför att ett antal av i förfrågningsunderlaget angivna underkriterier till kvalitetskriteriet inte har tillmätts någon betydelse i utvärderingen. Detta bestrids. Av ”Utvärderingsmatris kvalitet” framgår tydligt att dessa kriterier har genomgått utvärdering och har poängsatts. Nedan specificeras de av Bolaget åberopade underkriterierna samt poängsättning av dessa.

Underkriterier Kvalitet	”Utvärderingsmatris kvalitet”
Referenser	- Referenser (Bolaget 5 poäng) - Kontaktgrupp samt referenser (Bolaget 5 poäng)
Kvalitetssäkring	- Kvalitets- och kunduppföljning (Bolaget 5 poäng)
Kompetens och kompetensutveckling, förmåga att utföra de efterfrågade tjänsterna och utformning av tjänstebud	- Kontaktgrupp samt referenser (Bolaget 5 poäng) - Betalkortsservice (Bolaget 5 poäng) - Globalt samarbete (Bolaget 5 poäng) - Beställning/bokning tfn, fax, e-post, webbformulär, självbokning, Ref kod (Bolaget 5 poäng) - System för resenärprofil

	(Bolaget 5 poäng) - Bonusprogram/provision (Bolaget 5 poäng)
Reklamationshantering	- Reklamationsrutiner (Bolaget 5 poäng)
Kundnöjdhet	- Kvalitets- och kunduppföljning (Bolaget 5 poäng)
Kontaktgrupp	- Kontaktgrupp samt referenser (Bolaget 5 poäng)
Utbildning och information	- Arr. utbildnings- och info.träffar enligt plan, 12 mån resp. 2 år (Bolaget 5 poäng)

Universitetet har således beaktat de kriterier som annonserats i förfrågningsunderlaget och har inte förfarit felaktigt vid den poängsättning som beskrivits i förfrågningsunderlaget. – Självbokningssystemet har inte fått så stort utrymme som Bolaget menar vid utvärderingen av kriteriet Kvalitet och viktningen av densamma. Universitetet har använt sig av poängsummorna 143, 129 respektive 127 för att tydliggöra hur de olika aspekterna av respektive självbokningssystem bedömts. Eftersom förhållandet mellan anbudsgivarna, självbokningssystemets betydelse inom ramen för kriteriet Kvalitet samt viktningen inte förändras hade det inte haft någon betydelse om poängen hade omvandlats till en poängskala från 1 till 5. Bolagets anbud hade vid en sådan beräkning erhållit 4,44 poäng $((127 \times 5) / 143)$, Företagsresors anbud detsamma, Resias anbud 4,5 och ViaTravels anbud 5 poäng. Poängsumman för kriteriet Kvalitet hade då blivit 75,4 för Bolagets anbud och 78 för anbudet från ViaTravel. ViaTravel har därmed även vid en sådan beräkning högst poäng och Bolaget har inte lidit skada av Universitetets val av poängskala beträffande utvärdering av självbokningssystem samt koppling till krav 33, 34, 38, 44 inklusive redovisning i prismatris och tidsplaner. Självbokningssystemet har således utvärderats proportionerligt i förhållande till andra underkriterier till kvalitetskriteriet. – Av punkten 21.4 i de administrativa föreskrifterna framgår explicit att det eventuellt kommer att göras besök hos anbudsgivarna för att verifiera de svar som lämnats i anbudet samt att ett alternativ kan vara att anbudsgivaren kallas

till Universitetet för att verifiera svar. Kallelse till och information om en sådan demonstration skickades ut till samtliga anbudsgivare per e-post. Syftet med demonstrationen var att kunna utvärdera kvaliteten beträffande vissa angivna krav i kravspecifikationen/svarsmallen avseende respektive anbudsgivares självbokningssystem, anbudsgivarnas beskrivningar av självbokningssystemen i bilagan "Beskriv ert självbokningssystem, beskrivningen bör minst innehålla följande" samt kvaliteten av de miljörapporter som efterfrågats i krav 19 i kravspecifikationen/svarsmallen. Av naturliga skäl berörde demonstrationen även kraven 33, 34, 38 och 44. Demonstrationen ägde rum vid universitetet den 12 maj 2010 och varje demonstration varade en timme. Samtliga anbudsgivare fick samma information om demonstrationen och fick organisera den på valfritt sätt. Universitetet vill betona att demonstrationen inte betygsatts i sig, utan syftat till att verifiera de svar som i ovan nämnda delar lämnats i anbudet. – I praxis har uppställts höga krav för att ett upphandlingsförfarande ska anses bristfälligt vad gäller förfrågningsunderlag och utvärderingsmodell. Regeringsrätten har uttalat att de skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och gemenskapsrätten inte träds för när (RÅ 2002 ref. 50) Detta synsätt har också kommit till uttryck i senare kammarrättsavgöranden. Universitetet anser att förfrågningsunderlaget med tillräcklig tydlighet anger vilka omständigheter som skulle tillmätas betydelse och vilka kriterier som Universitetet avsåg tillämpa vid utvärdering för att anbudsgivarna skulle kunna bilda sig en korrekt uppfattning om både uppdragets innehåll och bedömningsgrunderna för utvärderingen av anbuden. Upphandlingen har därför genomförts på ett objektivt och transparent sätt som är förenligt med bestämmelserna i LOU och de gemenskapsrättsliga principerna. – I förfrågningsunderlaget anges inte i detalj hur anbudsgivarnas självbokningssystem ska se ut. Universitetet har i stället efterfrågat en beskrivning av respektive anbudsgivares självbokningssystem. I punkten

21.6 i de administrativa föreskrifterna anges att bl.a. bilagan ”Beskriv ert självbokningssystem, beskrivningen bör minst innehålla följande” kommer att tillmätas vikt vid utvärderingen. ViaTravel offererade i sitt anbud två olika självbokningssystem, AeTM (i likhet med Bolaget) samt ViaOnline. Universitetet har vid utvärderingen bedömt att ViaOnlines egenskaper bäst motsvarat Universitetets behov och är mer användarvänligt än det självbokningssystem som Bolaget tillhandahåller. Detta inkluderar även bokning av marktransporter. I ViaOnline finns ett fritextfält där beställaren kan fylla i valfritt alternativ för marktransport. ViaOnlines hantering av marktransporter innebär inte att användaren måste invänta en manuell bekräftelse på att marktransporten är bokad. Beställaren kan i stället i systemet kontrollera att marktransporten är bokad och bekräftad. För att säkra att inte några problem ska uppstå för resenären har ViaTravel, till skillnad från övriga anbudsgivare, även angett att avbokning eller ombokning av en beställning i alla delar ska ske via e-post eller telefon. I övriga anbud klargjordes inte fullt ut när av- eller ombokning ska göras av resenären själv via självbokningssystem eller via e-post alternativt telefon. Användarvänligheten samt funktionaliteten hos ViaOnline förklarar varför ViaTravel i dessa avseenden tilldelats högre betyg än Bolaget. - Bolaget anför att Universitetet utvärderat och betygsatt delarna ”statliga avtal – presentation vid sökning” och ”UmU-avtal – presentation vid sökning”. I krav 9 i kravspecifikationen anges att anbudsgivaren ska utnyttja vissa angivna avtal. Samtliga anbudsgivare har uppfyllt detta kvalificeringskrav. Utvärdering av kvalificeringskrav är inte förenlig med LOU eller de gemenskapsrättsliga principerna och så har heller inte skett. Någon presentationsbild av statliga avtal har således inte utvärderats. Det har inte förelegat några svårigheter för anbudsgivarna att förstå innebörden av kvalificeringskravet. I punkten 2 i de administrativa föreskrifterna hänvisas till Universitetets hemsida för mer information. Genom den hemsidan når man även upphandlingsenhetens hemsida samt avtalskatalogen. Alla ramavtal för svenska myndigheter är publika och finns att tillgå för allmänheten. - I krav 38

återfinns kvalificeringskrav som därmed inte i sig får utvärderas. Däremot är det oundvikligt att vissa delmoment som rör leveranskrav också ingår i begreppet kvalitet som är ett utvärderingskriterium. Det har också tydliggjorts i utvärderingsmatrisen, där utvärdering av självbokningssystem samt kopplingen till bl.a. krav 38 har poängsatts. Universitetet har därför agerat transparent. - Beträffande Service Level Agreement har Universitetet gjort bedömningen att samtliga anbud innehållsmässigt är värda 5 poäng. Den bilaga i sitt anbud som Bolaget hänvisar till har ett innehåll som tangerar flera krav i kravspecifikationen och har också ingått i Universitetets bedömning av de kraven. Bolaget anför att företaget erbjuder butiker på ett flertal av Universitetets driftsorter. I en offentlig upphandling får inte uppställas krav på att anbudsgivarna ska vara fysiskt representerade på särskilda orter. Det skulle riskera att ge en diskriminerande effekt och således stå i strid mot de gemenskapsrättsliga principerna. - Beträffande utvärdering av miljökrav har Universitetet inte angett i förfrågningsunderlaget att särskild vikt skulle läggas vid eller har lagts vid krav 19 och krav 42. Något sådant framgår inte heller av Universitetets utvärdering. Universitetets bedömning är att krav 42 utvärderats på ett sätt som överensstämmer med förfrågningsunderlaget och är gynnsamt för Universitetets behov. Samtliga anbudsgivare tilldelades 3 poäng eftersom Universitetet bedömde att de lever upp till baskrav A-D samt tilläggstjänst D2 vilka framgår av krav 42. För att nå upp till ett högre poängvärde hade krävts att lösningsbeskrivningen av levererad miljöstatistik hade skapat ett mervärde för Universitetet, exempelvis bestående av lättarbetade statistikrapporter samt statistikrapporter tillhörande olika organisationsnivåer. Detta baseras på vad som anges i Miljöstyrningsrådets upphandlingskriterier för resebyråttjänster. Alla anbudsgivare har således haft fullgoda möjligheter att utforma sina anbud i enlighet med ovanstående. Vidare har krav 19, som utgör ett utvärderingskriterium, utvärderats. Av punkten 21.6 i de administrativa föreskrifterna framgår att utvärderingen av kriteriet Kvalitet görs som en total bedömning utifrån de svar som lämnats i kravspecifikation/svarsmall och

de beskrivningar/kommentarer som lämnas i dokumentet ”Kommentarer till kravspecifikation”. Att krav 19 i kravspecifikationen skulle förekomma i utvärderingsfasen har således varit klart i förfrågningsunderlaget. Det gäller även utvärderingsdelen av krav 42, ”Beskriv era lösningar”, som ju inte utgör ett kvalificeringskrav. – ViaTravels anbud har antagits med relativt stor marginal. För det fall att förvaltningsrätten skulle instämma i delar av vad Bolaget anfört skulle detta ändå inte förändra bedömningen att ViaTravels anbud utgör det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Universitetet bestrider därför att Bolaget lidit eller kan komma att lida skada och det saknas därmed också på denna grund skäl att vidta åtgärder enligt LOU. – Bolaget anför att ViaTravels anbud inte lever upp till kvalificeringskravet att anbuden ska vara skrivna på svenska eftersom företaget presenterat sitt bokningssystem med hjälp av bilder som visar en engelskspråkig sida. Detta kan inte anses medföra att ViaTravels anbud inte är skrivet på svenska. ViaTravel har dessutom förklaringar på svenska på samma sida. I övrigt är anbudet författat på svenska. I sammanhanget kan noteras att Bolagets eget anbud till delar består av engelsk text, exempelvis bilagorna 22, 23 och 25. Universitetet har ändå bedömt att Bolagets anbud uppfyller kvalificeringskravet då engelsk text, precis som för ViaTravel, är ett undantag. Anbuden är i allt väsentligt skrivna på svenska.

DOMSKÄL

Av förfrågningsunderlaget framgår att Universitetet avser att anta det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Vid bedömning av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga avses förutom kriteriet Pris även kriteriet Kvalitet beaktas. Under punkten 21.6 i förfrågningsunderlagets Administrativa föreskrifter anges hur kriteriet kommer att bedömas.

Den huvudsakliga grunden för Bolagets talan är att det till utvärderingskriteriet Kvalitet hörande delmomentet självbokningssystem fått för stor be-

tydelse vid anbudsutvärderingen, såväl jämfört med vad som anges i förfrågningsunderlaget som med vad som kan anses vara proportionerligt, samt att poängsättningen av självbokningssystemet är felaktig.

Förvaltningsrätten noterar att under punkten 21.6 preciseras bedömningen av kriteriet Kvalitet genom hänvisning bl.a. till anbudsgivarnas svar och beskrivningar/kommentarer till kravspecifikation/svarsmall och till bilagor avseende självbokningssystem respektive Service Level Agreement. Självbokningssystemet utgör således en bedömningsgrund bland flera andra. Vid utvärderingen av kriteriet har emellertid självbokningssystemet fått mycket större betydelse än övriga bedömningsgrunder, cirka 70 procent av den totala poängen för Kvalitet hänför sig till självbokningssystemet. Att självbokningssystemet skulle få så stor betydelse har enligt förvaltningsrättens mening inte varit förutsebart för anbudsgivarna. Universitetet menar dock att även om poängen för självbokningssystem hade omvandlats till en poängskala från 1 till 5 skulle anbudet från ViaTravel ha erhållit högst poäng för kriteriet Kvalitet. Förvaltningsrätten kan konstatera att denna slutsats stämmer och anser därför att den stora betydelse som självbokningssystemet fått inte kan anses medföra att Bolaget lidit eller kunnat komma att lida skada.

Vad gäller poängsättning av självbokningssystemet bör inledningsvis noteras att en upphandlande myndighet har ett relativt betydande bedömningsutrymme vid värdering av utvärderingskriterier och därtill hörande bedömningsgrunder samt att det ankommer på den sökande i domstolens mål att visa att poängsättningen är felaktig. Bolaget anför bl.a. att ViaTravels utvärderade system saknar vissa funktioner, såsom en s.k. mixed display, möjlighet att boka flygtaxi och flygbuss genom självbokningssystemet och möjlighet att avboka via självbokningssystemet. Vidare menar Bolaget att Universitetet poängsatt presentation av avtal trots att vad som efterfrågats endast var att anbudsgivaren ska utnyttja de avtal som Universitetet och

staten har. Universitetet har i förvaltningsrätten bemött vad som anförts av Bolaget och hänvisar härvid bl.a. till användarvänligheten och funktionaliteten hos det utvärderade systemet från ViaTravel. Förvaltningsrätten noterar att det av handlingarna i målet framgår att de delar som avser presentation av avtal (statliga respektive Universitetets) har poängsatts trots att vad som angetts i förfrågningsunderlaget endast var att nämnda avtal ska utnyttjas, vilket svårligen låter sig värderas eller tillmätas något mervärde. Felet i denna del påverkar dock inte rangordning av anbud efter utvärdering. Vad som i övrigt anförts av Bolaget visar enligt förvaltningsrättens mening inte att poängsättningen av självbokningssystemet skulle vara felaktig. Det kan i sammanhanget också noteras att Bolagets anbud inte heller med maximal poäng för självbokningssystemet skulle kunna erhålla högst total utvärderingspoäng. Det sistnämnda innebär även att Bolaget inte lidit eller kunnat komma att lida skada till följd av den bristande förutsebarheten beträffande självbokningssystemets stora betydelse vid utvärderingen.

Förvaltningsrätten finner vidare att vad som anförts av Bolaget inte visar att övrig bedömning och poängsättning av utvärderingskriteriet Kvalitet skulle vara felaktig.

Bolaget anför även att anbudet från ViaTravel inte uppfyller skall-kravet att anbudet ska vara skrivet på svenska. Den omständigheten att viss bildtext i bilagor till anbudet är på engelska medför enligt förvaltningsrättens mening dock inte annan bedömning än att anbudet måste anses skrivet på svenska.

På grund av det anförda och då vad som i övrigt anförts av Bolaget inte medför att upphandlingen kan anses strida mot någon bestämmelse i LOU eller mot de grundläggande gemenskapsrättsliga principerna kan ansökan inte bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 3 (Dv 3109/1C LOU)

Björn Johansson
Rådman

Målet har föredragits av Christina Röckner.

Bilaga 1

Betygsättning utvärderingskriterier.		Bilaga 6	
	Resia	Företagsreso AR Group	ViaTravel
Kvalité 55 %	2,52	2,52	2,75
Pris 45 %	2,25	1,63	2,22
Summa	4,77	4,15	4,97

Bilaga 2

Utvärderingsmatrix Kvalitet

Bilaga 1

	Resia	Företagsresor	AR Group	Via Travel
Krav 3: 24-timmars service	5	5	5	5
Krav 7: Självbokningssystem, sv. o eng.	5	5	5	5
Krav 14: Bonusprg/provision	5	5	5	5
Krav 16: System f. resenärprofil	4	5	5	5
Krav 21: Reklamationsrutiner	4	5	5	5
Krav 22: Kvalitets- o kunduppföljning	5	5	5	5
Krav 28: Kontaktgrupp samt referenser	5	5	5	5
Krav 29: Arr. utbildnings- o info.träffar enligt plan, 12 mån resp. 2 år	5	5	5	5
Krav 30: Betalkortsservice	5	5	5	5
Krav 31: Globalt samarbete	5	5	5	5
Krav 32 Beställning/bokning tfn, fax, e-post, webbformulär, självbokning. Ref kod	5	5	5	5
Utvärdering av självbokningssystem, samt koppling till krav 33, 34, 38,44 inkl. redovisning i prismatrix och tidsplaner. Se bilaga 3	129	127	127	143
Service Level Agreement	5	5	5	5

A

Miljöredovisning se bilaga 4	6	6	6	8
Referenser	5	5	5	5
Summa	198	198	198	216
Betyg	4,58	4,58	4,58	5
Betyg, viktat 55 %	2,52	2,52	2,52	2,75

